

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Кіровоградської
міської ради
від «27» січня 2011 року
№ 93

ПРОГРАМА
соціальної підтримки, розвитку
та становлення сімей, дітей та молоді
м. Кіровограда на 2011 рік

I. Пояснювальна записка

1. 1. Аналіз розвитку галузі за попередній період

Важливою ланкою реалізації державної соціальної політики у сфері підтримки та сприяння розвитку сімей, дітей та молоді на місцевому рівні є мережа центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, обов'язком яких є надання комплексу соціальних послуг та соціальної підтримки різним категоріям населення.

Для практичного здійснення підтримки соціального становлення та розвитку сімей, дітей та молоді в Україні створена і активно діє мережа центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, які, в свою чергу, уповноважені державою брати участь у реалізації державної молодіжної політики і надавати соціальні послуги та соціальну допомогу різним категоріям, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Згідно зі стандартами надання соціальних послуг різним категоріям сімей, дітей та молоді, які опинилися у складних життєвих обставинах, Кіровоградським міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді реалізуються такі напрями соціальної роботи:

- надання різноманітних соціальних послуг: соціально-медичної, психолого-педагогічної, правової, інформаційної, матеріальної та інших видів соціальної допомоги, консультування дітей та молоді;
- здійснення соціально-профілактичної роботи серед дітей та молоді, проведення системи заходів щодо запобігання негативним явищам та сприяння їх подоланню, утвердження здорового способу життя;
- реалізація комплексу заходів, спрямованих на підтримку і розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, профілактику раннього соціального сирітства, сприяння в адаптації та інтеграції у суспільство соціально незахищених категорій осіб з числа дітей та молоді;
- здійснення соціально-профілактичної роботи, реабілітаційних заходів щодо відновлення соціальних функцій, психологічного і фізичного стану дітей та молоді, які зазнали жорстокості та насильства, залучалися до найгірших форм дитячої праці, соціальна підтримка ВІЛ-інфікованих дітей, молоді та членів їхніх сімей;
- реалізація системи заходів, спрямованих на підтримку сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах;
- розробка та реалізація загальнодержавних, регіональних програм соціальної підтримки сімей, дітей та молоді, соціального становлення молоді та інших програм стосовно сімей, дітей та молоді.

Проблема виховання дітей та молоді, захисту сім'ї ніколи не втратить своєї актуальності, адже діти, молодь та сім'я – гарант самозбереження, здоров'я і розвитку нації. Вкладаючи ресурси в дитинство та сім'ю, держава зміцнює майбутні продуктивні сили, забезпечує стабільність добробуту, готує

активних та свідомих громадян. На це спрямована практична соціальна робота центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, які реалізують державні, галузеві, регіональні програми соціального становлення і розвитку дітей та молоді через різноманітні індивідуальні і групові заходи спеціалізованих служб та формувань центрів СССДМ.

Економічна криза і нестабільність минулих років породили такі негативні явища, як збільшення кількості сімей, що опинилися у складних життєвих обставинах; числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; неповнолітніх та молоді, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі або умовно засуджені; ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД, в тому числі вагітних жінок, дітей та молоді; числа наркозалежної молоді та молоді з девіантною поведінкою та ін.

Так протягом 2010 року в м. Кіровограді виявлено 79 сімей, які опинились в складних життєвих обставинах, загалом на обліку при КМЦСССДМ перебувають 277 сімей (у 2009 році - 161 сім'я), під соціальним супроводом – 58 сімей. Також офіційно зареєстровано:

- 244 особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (у 2009 році - 264 особи);
- 375 ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД осіб з числа дітей та молоді.

Зазначимо, що на впровадження заходів галузевої програми на 2010 рік міським бюджетом було виділено 37,9 тис.грн., що майже в дев'ять разів менше реальної потреби Центру.

Незважаючи на нестачу фінансування, здійснюючи у 2010 році соціальну роботу з дітьми, молоддю та сім'ями, спеціалісти Кіровоградського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді впроваджували нові форми та моделі надання соціальних послуг дітям, молоді та сім'ям відповідно до їхніх потреб.

Протягом 2010 року з метою розвитку нових форм сімейного виховання відібрано та направлено на відповідне навчання 6 сімей – кандидатів у прийомні батьки, загальна кількість прийомних сімей, які знаходяться під соціальним супроводженням установи, складає 33 прийомні сім'ї та 1 дитячий будинок сімейного типу (далі – ДБСТ), до яких влаштовано 58 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Станом на 25.11.2010 року при Кіровоградському міському центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді діють 8 спеціалізованих формувань, головним завданням яких є надання психологічних, соціально-педагогічних, соціально-медичних, соціально-економічних, інформаційних і юридичних послуг сім'ям, дітям та молоді міста Кіровограда.

Всього за 2010 рік проведено 466 групових заходів за участю 9440 осіб та надано 12228 індивідуальних послуг.

1. 2. Головні проблеми розвитку

Головними проблемами розвитку КМЦСССДМ є:

- питання забезпечення необхідним фінансуванням соціальних програм – заходів, спрямованих на соціальну підтримку, розвиток та становлення сімей, дітей та молоді м. Кіровограда, вирішення якого дозволить значно розширити та диференціювати обсяги позитивного впливу діяльності Кіровоградського МЦСССДМ, спрямованої на допомогу соціально незахищеним категоріям населення м. Кіровограда;
- питання закріплення за установою автотранспорту або вирішення питання пільгового проїзду міським транспортом соціальних працівників Центру, відсутність якого унеможливорює оперативне реагування на вирішення термінових проблем сімей, дітей та молоді, які опинились в складних життєвих обставинах (загроза суїциду, попередження насильства в сім'ї, соціальне інспектування неблагополучних сімей та інше);
- низький рівень матеріально-технічного забезпечення (організаційна техніка, комп'ютери).

1. 3. Цілі і пріоритети розвитку у 2011 році

Керуючись Законом України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», враховуючи завдання, визначені в проекті програми «Центральний регіон - 2015», та прагнучи до вирішення нагальних проблем сьогодення у сфері державної політики щодо молоді, дітей та сім'ї, пріоритетними напрямками роботи Кіровоградського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді є:

- раннє виявлення, облік, ведення банку даних та соціальний супровід сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- соціальний патронаж багатодітних сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах;
- підготовка до самостійного життя, соціальна адаптація, соціальний супровід дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, із числа учнів старших класів та випускників інтернатних закладів;
- здійснення соціальної роботи, спрямованої на запобігання відмовам від новонароджених дітей, соціальна підтримка вагітних жінок та жінок з новонародженими дітьми;
- пошук, відбір, направлення на навчання та забезпечення соціального супроводу прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ);
- соціальна підтримка ВІЛ-інфікованих вагітних жінок, дітей, молоді та членів їх сімей;
- здійснення соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями;
- здійснення соціально-профілактичної роботи щодо запобігання правопорушенням та соціально небезпечним хворобам у дитячому та

молодіжному середовищі, в тому числі серед груп ризику, подолання їх наслідків, формування навичок здорового способу життя;

- надання соціальних послуг та здійснення соціального патронажу неповнолітніх та молоді, які перебувають або звільняються з місць позбавлення волі.

II. Програма соціальної підтримки, розвитку та становлення сімей, дітей та молоді м. Кіровограда на 2011 рік (далі – Програма)

2. 1. Актуальність Програми

За статистичними даними, на обліку Кіровоградського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді перебувають 188 сімей, які опинились в складних життєвих обставинах. В місті проживає 82 багатодітні сім'ї. В навчальних закладах навчаються 97 дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Створено та функціонує 32 прийомні сім'ї, 2 дитячі будинки сімейного типу. За офіційними даними, нараховується 375 ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД осіб з числа дітей та молоді.

На обліку при кримінально – виконавчих інспекціях перебувають 902 особи, з числа неповнолітніх (27 осіб) та молоді, які скоїли злочин і умовно засуджені, 5 осіб перебувають під соціальним супроводом.

Наведена статистика переконливо свідчить про необхідність надання якісних та системних соціальних послуг зазначеним категоріям населення.

2. 2. Мета Програми

Головною метою Програми є забезпечення шляхом реалізації комплексу заходів соціального захисту, підтримки та соціальної реабілітації, поліпшення матеріальних та соціальних умов проживання, стимулювання до здорового способу життя різних категорій сімей, дітей та молоді – мешканців міста Кіровограда, які опинились в складних життєвих обставинах і потребують допомоги, якісних соціальних послуг, що надасть можливість підходу до вирішення соціальних проблем, визначених у проекті програми «Центральний регіон - 2015».

2. 3. Завдання Програми

Головним завданням Програми є надання соціальних послуг сім'ям, дітям та молоді, а саме:

- надання комплексу соціальних послуг та забезпечення соціального супроводу сімей, які опинились в складних життєвих обставинах;
- здійснення заходів, спрямованих на підготовку до самостійного життя, соціальну адаптацію учнів старших класів із числа дітей-сиріт та дітей,

позбавлених батьківського піклування, випускників інтернатних закладів, забезпечення їх соціального супроводу;

- профілактика раннього соціального сирітства;
- забезпечення функціонування та розвитку прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу;
- здійснення соціальної підтримки ВІЛ-інфікованих осіб з числа сімей, дітей та молоді;
- забезпечення соціальної підтримки та здійснення соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями;
- профілактика шкідливих звичок, девіантної поведінки, соціально-небезпечних хвороб серед дітей та молоді, популяризація здорового способу життя;
- забезпечення соціальної підтримки, сприяння соціальній адаптації та здійснення соціального супроводу неповнолітніх та молоді, звільнених з місць позбавлення волі.

2. 4. Об'єкти Програми

1. Сім'ї, які знаходяться в складних життєвих обставинах, а саме: неблагополучні, малозабезпечені, багатодітні, в яких виховується умовно засуджена молодь, студентські, в яких виховується молодь з функціональними обмеженнями, в яких неповнолітні відбувають покарання або повертаються з місць позбавлення волі, в яких неповнолітні схильні до скоєння правопорушень і стоять на внутрішньошкільному обліку, в яких неповнолітні вживають наркотичні речовини та алкоголь, з ВІЛ – інфікованими членами сім'ї, прийомні сім'ї та ДБСТ.

2. Діти – сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа, вихованці шкіл – інтернатів та дитячих будинків.

3. Неповнолітні та молодь, які скоїли злочин і відбувають покарання в місцях позбавлення волі або повертаються з них, умовно засуджені неповнолітні, неповнолітні, які перебувають під слідством, неповнолітні та молодь з функціональними обмеженнями, студентська молодь.

4. Матері новонароджених, які мають намір відмовитись від дитини.

5. ВІЛ – інфіковані та хворі на СНІД.

2. 5. Зміст Програми та фінансування заходів щодо її реалізації

Програма соціальної підтримки, розвитку та становлення сімей, дітей та молоді м. Кіровограда на 2011 рік поділена за напрямками, залежно від соціальних груп:

- діяльність спеціалізованого формування «Мобільний консультаційний пункт соціальної роботи» (додаток 1);
- діяльність спеціалізованого формування «Служба соціальної підтримки сімей» (додаток 2);

- діяльність спеціалізованого формування «Школа волонтерів» (додаток 3);
- діяльність спеціалізованого формування «Студентська соціальна служба» (додаток 4);
- діяльність спеціалізованого формування «Служба соціально-профілактичної роботи» (додаток 5).

Кошторис видатків для фінансування Програми складає 100,00 тис. грн.

2.6. Очікувані результати

Проведення заходів та надання якісних соціальних послуг окремим категоріям населення м. Кіровограда дасть можливість:

- запобігти поширенню раннього соціального сирітства, скоєнню злочинів, правопорушень, рецидиву неповнолітніми та молоддю;
- покращити соціальний стан сімей, які опинились у складних життєвих обставинах;
- сприяти соціальній адаптації дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у самостійному житті;
- запобігти поширенню негативних явищ в дитячому та молодіжному середовищі;
- зменшити ризик захворюваності на ВІЛ/СНІД серед ін'єкційних споживачів наркотиків та запобігти випадковому зараженню;
- допомогти дітям та молоді з функціональними обмеженнями щодо соціальної адаптації у суспільстві;
- сприяти прийомним батькам та вихователям ДБСТ у вирішенні психолого – педагогічних проблем між батьками та дітьми;
- поширювати та розвивати волонтерський рух на території м. Кіровограда;
- допомагати молодим сім'ям, студентським сім'ям уникнути розірвання шлюбів;
- сприяти формуванню у дітей та молоді навичок та пріоритетності здорового способу життя;
- забезпечити подальше функціонування системи психологічної, соціально-педагогічної, соціально-медичної, соціально-економічної, інформаційної та юридичної допомоги неповнолітнім, сім'ям, дітям та молоді через спеціалізовані служби та формування;
- знизити рівень негативних проявів та запобігти правопорушенням у дитячому і молодіжному середовищі, формувати відповідний стереотип поведінки дітей та молоді, створити передумови для ведення здорового способу життя;
- створити передумови для попередження причин виникнення складних життєвих обставин, сприяти відновленню соціального потенціалу сім'ї в суспільстві для якісного виконання нею своїх функцій та запобігти

ранньому соціальному сирітству, що відповідає цілям і пріоритетам розвитку галузі, визначеним у проекті програми «Центральний регіон - 2015».

2. 7. Партнери по реалізації Програми, з якими укладено угоди про співпрацю:

1. Управління Державного департаменту України з питань виконання покарань в Кіровоградській області
2. Кримінально – виконавча інспекція Кіровського району м. Кіровограда Управління Державного департаменту України з питань виконання покарань в Кіровоградській області
3. Кримінально – виконавча інспекція Ленінського району м. Кіровограда Управління Державного департаменту України з питань виконання покарань в Кіровоградській області
4. Управління охорони здоров`я Кіровоградської міської ради
5. Кіровоградський міський відділ УМВС України в Кіровоградській області
6. Кіровоградський міськрайонний центр зайнятості Міністерства праці та соціальної політики України
7. КЗ «НВО «Загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів з утриманням дітей-сиріт та класами для дітей зі зниженим зором – Центр позашкільного виховання Кіровоградської міської ради Кіровоградської області»
8. Кіровоградський міський соціальний гуртожиток
9. Кіровський відділ міліції Кіровоградського міського відділу УМВС України в Кіровоградській області
10. Ленінський відділ міліції Кіровоградського міського відділу УМВС України в Кіровоградській області
11. Кіровоградський обласний наркологічний диспансер Управління охорони здоров`я Кіровоградської обласної державної адміністрації
12. Кіровоградський дитячий будинок інтернатного типу для дітей дошкільного та шкільного віку з компенсуючими групами «Барвінок»
13. Кіровоградське міське управління юстиції
14. Кіровоградське обласне відділення Всеукраїнської мережі людей, що живуть з ВІЛ/СНІДом
15. Кіровоградський будівельний технікум
16. Міська організація Товариства Червоного Хреста
17. Відділ забезпечення нормативності та якості освіти гуманітарного департаменту Кіровоградської міської ради
18. Пологові будинки № 1, 2
19. Харківський національний університет внутрішніх справ
20. Управління праці та соціального захисту населення Ленінської районної у м. Кіровограді ради

21. Управління праці та соціального захисту населення Кіровоградської районної у м. Кіровограді ради
22. Кіровоградська виправна колонія № 6 Державного департаменту України з питань виконання покарань в Кіровоградській області
23. Служба у справах дітей виконавчого комітету Кіровоградської міської ради

2. 8. Критерії оцінки результатів реалізації Програми

Успішність реалізації заходів Програми залежить від :

- зменшення кількості наданих соціально – медичних, соціально – психологічних, юридичних та інших видів соціальної допомоги;
- зростання кількості новостворених прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу;
- зменшення кількості сімей, які знаходяться в складних життєвих обставинах;
- збільшення кількості волонтерів, залучених до соціальної роботи з дітьми та молоддю;
- збільшення кількості заходів профілактичного, соціального та благодійного характеру;
- зменшення кількості правопорушень та злочинів, скоєних неповнолітніми;
- зменшення випадків зараження ВІЛ/СНІДом серед ін`екційних споживачів наркотиків;
- зменшення чисельності неповнолітніх, схильних до бродяжництва та жебракування.

Директор
Кіровоградського міського
центру соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді

О. Краснокутський